

”For vi forstår stykkevis, og vi taler profetisk stykkevis. Men når det fullkomne kommer, da skal det som er stykkevis, få ende. Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte jeg som et barn, dømte jeg som et barn. Men da jeg ble mann, la jeg av det barnslige. For nå ser vi som i et speil, i en gåte, men da skal vi se ansikt til ansikt. Nå kjenner jeg stykkevis, men da skal jeg kjenne fullt ut, likesom jeg selv er fullt ut kjent.” [1 Kor 13,9-12](#).

Disse versene har vært til stor lettelse for mange mennesker når en diskuterer Bibelen. Vi skjønner bare stykkevis og delt, og derfor kan mitt syn være likeså riktig som ditt.

Hvem vet egentlig hvem av oss som har rett? Så må vi ikke dømme hverandre, men være tolerante. Så lever vi sammen med uenighetene, og så skal vi ikke bruke så mye tid på dette.

Hvordan kan vi vite at vår lære er den rette? Kan ikke også de andre like gjerne ha rett? Bibelen kan jo tolkes så forskjellig, og er ikke én tolkning like god som en annen? Dette er vanlige argumenter som møter oss dersom vi våger å stå fram med en fast overbevisning.

At ingen kan hevde at de kjenner sannheten, fordi Bibelen kan tolkes på så mange forskjellige måter, er en av Satans gamle løgner. Denne løgnen sier at problemet egentlig ligger hos Bibelen. Den er uklar, og hver generasjon må tolke den på ny i lys av sin tid, blir det hevdet.

Artistene Sigvart Dagsland uttalte seg til VG (30.01.2005) at han var ”positiv til homofilt samliv. Ja, jeg tror andre religioner kan føre til frelse – om enn ikke for meg.”

Han sier videre i samme avis at de andre ”forsøker å fremstille sine synspunkter som selve sannheten i Bibelen. Mens mine synspunkter blir utlagt som ”tolkninger” det er de, selvfølgelig. Men deres synspunkter er akkurat like mye ”tolkninger.”” Dette synet er ikke nytt. Vi må ikke uttale oss bastant om tingene. Bibelen er ikke så klar. Derfor må ingen være skråsikre, men ydmykt innrømme at den ene meningen kan være like rett som den motsatte.

Hva betyr så dette bibelordet? Kan ikke disse vers taes til inntekt for at Bibelen er uklar, og at den må forstås ulikt? Meningen med disse vers er at ikke noe menneske er gitt å fatte Guds Ord i hele dets fylde. Det er for dypt, for vi er mennesker, og Gud er Gud. Vi skjønner stykkevis. Det gjaldt også Paulus. Men det kommer en dag da ”det som er stykkevis,” skal få sin ende, og jeg skal kjenne det fullt ut. Men det betyr ikke at Bibelen er uklar når det gjelder det å tro og leve rett som kristen.

Apostelautoriteten

Stadig vekk møter vi påstandene om at Paulus ikke visste at han hang fast i gamle tradisjoner, at mye av det han skrev, ikke er gangbart i vår tid. ”Jeg er ikke enig med Paulus,” var det noen i en kvinneforening som sa til meg en gang. ”Jesus har sagt mye godt, men Paulus er så kvinnefiendtlig.” Paulus er ikke hvilken som helst person. Han er Herrens apostel. Når Paulus ble utkåret til å være en apostel, så var ikke det noe han selv hadde funnet på, men det var Gud. Det budskapet Paulus forkynte, har han ikke fra noe menneske, men fra Gud.

”Paulus, apostel, ikke av mennesker eller ved noe menneske, men ved Jesus Kristus og Gud Fader, som reiste ham opp fra de døde.” ”Heller ikke har jeg mottatt det eller lært det av noe menneske, men ved Jesu Kristi åpenbaring.” ([Gal 1,1;1,12](#))

Paulus taler med den samme autoritet som Jesus, som Gud selv, og vi må høre, lese og bøye oss inn under hele Skriften Ord. Den som forkaster Paulus, forkaster også Jesus. ”Den som hører dere, hører meg, og den som forkaster dere, forkaster meg. Men den som forkaster meg, forkaster ham som har sendt meg.” ([Luk 10,16](#)).

”Den dag et kirkesamfunn slutter å stole på Bibelen som Guds Ord, den dag begynner frafallet” (Carl Fr. Wisløff).

Inspirasjonen

Vi leser i [Apg 24,14](#) ”jeg tror alt det som er skrevet i loven og i profetene.” Denne enkle måte å forholde oss på skulle vi også ha, uten at vi hele tiden skal lese korrektur på vår Bibel. Alt i Bibelen er inspirert Guds ord. Den opptrer med absolutt autoritet og er uforanderlig. Det er menneskene som forandrer seg hele tiden.

”Skriften har mange forfattere (mennesker), og allikevel bare én forfatter (Ånden). Fordi det er mange forfattere, er det også mange menneskelige forskjeller å finne innenfor Skriften: men fordi det er bare én forfatter er det heller ingen motsigelser å finne innenfor Skriften.” (Øivind Andersen)

”Jeg kunngjør dere, brødre, at det evangelium som er blitt forkynt av meg, ikke er menneskeverk.” ([Gal 1,11](#))

”Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet,” ([2 Tim 3,16](#)).

”For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd.” ([2 Pet 1,21](#)).

“Det er absolutt nødvendig at vi fastholder læren om inspirasjonen i dens fulle omfang slik som våre ortodokse lærefedre lærte oss den. Hvis vi medgir muligheten av at skriften inneholder bare den minste feil, vil det stå til mennesket å utskille sannheten fra det feilaktige. Dermed settes mennesket over Skriften, og Skriften er ikke lenger kilde og norm for læren. Den menneskelige fornuft er da gjort til sannhetens normende norm (norma normans), og Skriften er blitt degradert til stillingen som den normerte norm (norma normata). Det minste avvik fra den gamle inspirasjonslæren, innfører en rasjonalistisk kime i teologien og infiserer dermed troens samlede læremessige innhold” (C.F. Walther).

Todeling av Skriften

Vi opplever fra en del hold at det blir foretatt en sondering av Skriften om det som er inspirerte Guds Ord, og annet som ikke er det, eller mellom en kategori av bibelske utsagn som er absolutt troverdig og ufeilbart, og en annen kategori av bibelske utsagn som ikke nødvendigvis i alle tilfelle er det, men kan være beheftet med både motsigelser og feil.

Det er sant at Bibelen ikke er en lærebok om naturvitenskap, astronomi, geografi og zoologi. Men Bibelen er fullt ut troverdig i alle sine utsagn også når den uttaler seg om de ”jordiske” ting. Vi skal merke oss et ord som Jesus sier i [Joh 3,12](#): ”Når jeg har talt til dere om de jordiske ting, og dere ikke tror, hvordan kan dere da tro dersom jeg taler til dere om de himmelske?” Er ikke Skriften fullt ut troverdig og pålitelig i de ”jordiske” ting, hvordan skal vi da forlate oss på den i vår salighetssak, i ”himmelske” ting?

Skulle Skriften bare være fullt ut troverdig og ufeilbar etter sitt sentrale innhold, ville vi komme inn i en forferdelig uklarhet. Derfor blir en slik sondering ikke en uvesentlig sak, men den utgjør en alvorlig fare for troen.

”Denne todelingen av Skriften, som forekommer i stadig nye variasjoner, synes å være en grunnskade den evangeliske kristenhet har lidd under nå i mer enn to hundre år, idet den har åpnet for, og stadig på ny fører til subjektiv vilkårlighet og selvgodhet i omgangen med Guds Ord. Så snart man innfører et slikt skille i Skriften, melder straks spørsmålet seg: Hva i Skriften er det ene, og hva er det andre? Hvem skal så avgjøre saken for oss?” (Niels Ove Vigilius)

Det er akkurat det som er hovedspørsmålet. Hvem skal fortelle med absolutt sikkerhet, hvilke områder i Bibelen som er ”uvesentlige”? Hva er helt sant, hva er halv sant, og hva er det som er helt galt? Da må vi jo ha en autoritet ved siden av Skriften som skal fortelle oss hva som er forpliktende for oss i dag, og hva som ikke er det. Den autoriteten vil i virkelig stå over Skriften. Den høyeste dommeren over dette vil være mennesket selv.

Feil og motsigelser

Det er ikke til å komme fra når vi leser i Bibelen, at vi støter på en del vanskeligheter.

For det første finner vi tilsynelatende uoverensstemmelser mellom Bibelens bøker når det gjelder tall. Vi kan nevne [1 Kor 10,8](#): ”Heller ikke må vi drive hor, slik noen av dem drev hor, og på én dag falt tjuetre tusen.” Det henvises her til det som står i [4 Mos 25,9](#): ”De som døde i sotten, var tjuetusen.”

Det står i [Mark 2,25f](#): ”Og han sa til dem: Har dere aldri lest hva David gjorde da han var i nød og sultet, han selv og de som var med ham, hvorledes han gikk inn i Guds hus, da Abjatar var yppersteprest, og åt skuebrødene, som ingen har lov til å ete uten prestene, og gav også dem som var med ham?” Her hører vi at Abjatar var yppersteprest, mens vi leser i [1 Sam 21,1-6](#) at ypperstepresten på den tid var Abimelek.

Enda en ting vi kunne nevnt, er tidspunktet for Jesu korsfestelse. Ifølge [Markus 15,25](#) ble Jesus korsfestet ved den tredje time. Dette tilsvarer kl. 09.00 etter vår regning. [Johannes 19,14](#) forteller imidlertid at rettergangen mot Jesus startet ved den sjettime. Dette ville i så fall tilsvare vårt kl. 12.00. Det er mange lignende problemer. Hva skal vi tenke om dette? Jeg vil gjerne få si at her står vi ovenfor intellektuelle vanskeligheter som ikke alle forstår eller har lys over. Men jeg vil aldri slutte meg til de som sier at her er det feil og motsigelser, men ydmykt bøye meg for det skrevne ord som Guds ufeilbare ord.

”Summen av ditt ord er sannhet, og til evig tid står all din rettferds lov fast.” ([Salme 119,160](#)), ”Ditt ord er sannhet.” ([Joh 17,17](#)). Det Ordet som står i Bibelen, er uforanderlig, det er bestående, og det er sant.

”Skriften kan ikke feile. – Jeg tror tillitsfullt at ingen av dens forfattere tok feil. – for det er sikkert at Skriften lyver ikke. – Skriften overensstemmer alle steder med seg selv. – det er umulig at Skriften skulle motsi seg selv, det bare synes slik for de uvettige og halsstarrige hyklere. – Hele Skriften er tilskrevet Den Hellige Ånd” (Luther).

Historisk-kritisk metode

Denne barnlige tro på at alt i Bibelen er fullt ut troverdig er ikke like særmerkt for alle teologer i våre dager. Jeg var selv tilstede på en av våre læreinstitusjoner for en del år siden der de dro Bibelens troverdighet i tvil. En hel dag gikk med til å drøfte at jorden ikke var skapt på seks dager. Jakobsbrevet skulle ikke ha stått i Bibelen, og at det var feil og motsigelser i ættetavlene. Ved spørsmål om en ikke skulle bruke troen litt mer, og ikke så mye hodet og fornuften, fikk vedkommende til svar at selvfølgelig må vi bruke fornuften og hodet vårt.

Den bibelkritiske holdning som har trengt seg inn i teologien, stiller så mange spørsmål som går på at Bibelen inneholder gale opplysninger. Det går på om Adam og Eva var historiske personer som har levd. De ser kun på dem som symbolske figurer. Men går vi til Det Nye Testamentet, ser vi at Adam er motstykke til Kristus. ([Rom 5,12-21](#)). Adam er en historisk person som har levd, og Kristus er hans motstykke. ”Slik står det også skrevet: Det første mennesket, Adam, ble til en levende sjel. Den siste Adam ble til en ånd som gir liv.” ([1 Kor 15,45](#))

Videre stilles det spørsmål ved om Moses er forfatter til de fem Mosebøkene. Men dette vitner Mosebøkene selv om. ([2 Mos 17,14](#) – [5 Mos 31,24](#)).

Vi forstår ikke NT med evangeliet om Jesus, hvis vi ikke forstår det ut fra dets fundament i GT for, som Jesus sa: ”For hvis dere trodde Moses, så hadde dere trodd meg. For det er meg han har skrevet om. Men hvis dere ikke tror hans skrifter, hvorledes kan dere da tro mine ord?” ([Joh 5,46f](#)). Derfor må vi se og forstå de bibelske hovedsannheter i lys av Mosebøkene.

Troen på Jesus blir en umulighet om jeg ikke kan tro på Moses’ skrifter. Hvis jeg fornekte GT sine skrifter, fornekte jeg også Jesus.

Så sår de tvil om jomfrufødselen, om den har funnet sted. Det går på undergjerninger som for eksempel at Peter gikk på vannet, og at Jesus mettet 5000 med bare fem brød og to fisker. ”Og alle spiste og ble mette. Da de samlet opp de stykkene som var blitt til overs etter dem, ble det tolv kurver.” ([Luk 9,17](#)). Det skulle være helt umulig.

Søren Kierkegaard sa at ”Bibelen er ikke til for at vi skal kritisere den, men for at den skal kritisere oss.” Det den liberale teologien egentlig gjør når den drar i tvil Bibelens budskap, er at det er ordet om vår frelse de går til angrep på. Det hadde vært håpløst hvis jeg ikke kunne være sikker på at alt det Gud har talt, er sant. Døperen Johannes vitnet om Jesus ”at Gud er sanndru” ([Joh 3,33](#)). Det vil jeg også tro og sette min lit til.

I boken ”Pilgrims Vandring” forteller Bunyan om Kristen, som gikk og leste i Bibelen: ”Er du sikker på at det som står i den boken er sant?” spurte en mann. ”Ja, aldeles! For den er skrevet av Ham som ikke kan lyve,” svarte Kristen. Den trygge tillit kan vi ha til Bibelen.

O, tenk hvor stort at jeg har smakt Guds nåde, får tro at han min synd har glemt, forlatt. Jeg fikk se inn i korsets store gåte – :/: nå lyser dagen etter mørke natt. :/:	O, tenk hvor stort, mitt liv er i Guds hender, hva enn der skjer, meg intet skade kan. Det onde til velsignelse han vender, :/: nå lyser dagen etter mørke fram. :/:
O, tenk hvor stort, nå har jeg funnet hvile, mitt sinn er lægt, og fylt de dype savn. På Herrens veger nå jeg glad vil ile :/: mot målet fram i min Gjenløseres navn. :/:	O, tenk hvor stort at jeg har smakt Guds nåde. I liv, i død han er min fred, min skatt. Jeg fikk se inn i korsets gåte, :/: nå lyser dagen etter mørke fram. :/:
Karl Breien	

(Odd Eivind Stensland - Bibelsk Tro nr.4/2007 - Shafan 02-04-16)